

Thomas Højgård
Egeparken 3
4800 Nykøbing F.

FØLGEBREV TIL MILJØGODKENDELSE

07-08-2012

Guldborgsund Kommune har d. 29.11.2010 modtaget ansøgning fra dig om udvidelse af dyreholdet på din ejendom Egeparken 3, 4800 Nykøbing F., CVR nr. 28241100.

Afgørelse

I henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune meddelt miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilklårene og de til grundliggende vurderinger fremgår af vedlagte Miljøgodkendelse til konsumægsproduktion på Egeparken 3, 4800 Nykøbing F.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres i Ugeavisen samt på kommunens hjemmeside onsdag d. 15. august 2012.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Evt. klage skal være skriftlig. Den skal sendes til Guldborgsund Kommune, Natur, Miljø & Plan, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F., eller på E-mail: natur-miljoe-plan@guldborgsund.dk. Kommunen videresender klagen sammen med det materiale, der er indgået i sagsbehandlingen, til Natur- og Miljøklagenævnet. Evt. klage skal være modtaget senest onsdag d. 12. september 2012 kl. 15.00.

Evt. klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ønskes sagen afgjort ved domstol, skal retssagen være anlagt inden 6. måneder efter afgørelsen er offentliggjort, eller efter endelig klageafgørelse.

Foruden dig selv kan afgørelsen påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt af de institutioner og foreninger, der jf. nedenstående får kopi af afgørelsen.

Hvis Guldborgsund Kommune modtager klager over afgørelsen, vil du blive orienteret herom.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af evt. klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til

GULDBORGSUND KOMMUNE

NATUR, MILJØ & PLAN
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F
TLF +45 5473 1000
FAX +45 5473 1020
EMAIL: NATUR-MILJOE-PLAN@
GULDBORGSUND.DK
WWW.GULDBORGSUND.DK

DOKNR. 156146/12
SAGSNR. 08/46810
SAGSBEHANDLER:
Mette Wolthers
DIR +45 5473 2006
MOB

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER:
MAN-ONS KL. 9.00-15.00
TORS KL. 9.00-17.00
FRE KL. 9.00-12.00

500 kr. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Guldborgsund Kommune. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Med venlig hilsen

Jakob Lysholdt
Teamleder/civilingeniør

Mette Wolthers
Ingeniør

Kopi til:

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: sjl@sst.dk

Miljøministeriet, Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing, via E-mail: sto@nst.dk og nst@nst.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: dn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: natur@dof.dk

DOF Storstrøm, v/ formand Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, Tlf. 54928346, E-mail: guldborgsund@dof.dk

Konsulent Jens Elvstrøm, Videncenter For Landbrug, via E-mail JNE@vfl.dk

UDKAST TIL §12 MILJØGODKENDELSE

TIL KONSUMÆGSPRODUKTION PÅ ORUPGAARD, EGEPARKEN 3, 4800 NYKØBING F.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Datablad	5
1.3	Opsamling og konklusion.....	6
1.4	Afgørelse.....	6
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	8
2.1	Generelle forhold.....	8
2.2	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	8
2.3	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	9
2.4	Gødningsproduktion og -håndtering	10
2.5	Påvirkning fra arealer.....	11
2.6	Bedst tilægelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	11
2.7	Beredskabsplan.....	11
2.8	Egenkontrol og dokumentation.....	11
2.9	Husdyrbrugets ophør	12
2.10	Generelle bemærkninger	12
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING	14
3.1	Generelle forhold.....	14
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold.....	15
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	18
3.4	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	22
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering	25
3.6	Påvirkning fra arealer.....	26
3.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	28
3.8	Egenkontrol og dokumentation.....	39
3.9	Husdyrbrugets ophør	40
3.10	Alternative løsninger og 0-alternativ	41
4	HØRINGER.....	41
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION.....	41
6	BILAG	42

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har d. 29.11.2010 modtaget ansøgning fra Thomas Højgård om udvidelse af dyreholdet på Orupgaard Fjerkræfarm, Egeparken 3, 4800 Nykøbing F. med CVR nummer 28241100, p-nr. 1011073308. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem og har skema nr. 20361. Det er version 5 af ansøgningsskemaet, der ligger til grund for miljøgodkendelsen. Til brug for ekstra beregninger er der indsendt en fiktiv ansøgning med nr. 39858. I den fiktive ansøgning er der udlagt 30 m brede bræmmer omkring en række vandhuller efter krav fra Guldborgsund Kommune. I bræmmerne må der ikke udbringes husdyrgødning. Det er således i den fiktive ansøgning at de korrekte data for udspretningsareal, udvaskning m.m. forekommer. Det er version 2 af skema 39858, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Der er ansøgt om følgende på landbrugsbedriften:

- Udvidelse af fjerkræbesætning (konsumægsproduktion) fra 83.160 årsdyr til 105.275 årsdyr, svarende til en udvidelse fra 500,96 DE til 634,19 DE.
- Udvidelse af fjerkræbesætning (hønnike) fra 71.250 årsdyr til 96.100 årsdyr, svarende til en udvidelse fra 50,89 DE til 68,64 DE.
- Udvidelsen i dyreholdet (konsumægsproduktion) sker ved at øge antallet af dyr i hvert bur fra 8 til 10. Der er tale om berigede bure og gødningsbånd.
- Nedrivning af eksisterende hønnike stald og opførelse af ny stald på samme fundament. Den nye stald får således samme grundareal som den nuværende, men kiphøjden hæves 75 cm og beklædningen skifter fra den nuværende blålige farve til den de samme gråtoner, som de nuværende konsumægstalde. Hønnike stalden bliver med berigede bure og gødningsbånd.

Der er søgt om udbringning af husdyrgødning svarende til 866,35 DE på egne arealer. Husdyrgødningen der ansøges udbragt på egne arealer består af:
- fastgødning fra 702,83 DE fra eget hønsehold

§12 miljøgodkendelse af konsumægproduktion på Orupgaard, Egeparken 3, 4800 Nykøbing F.

- dybstrøelse fra 35,00 DE hestehold på Brændt Ege Ridecenter, Hegnet 2, 4800 Nykøbing F.
- dybstrøelse fra 84,40 DE rueægsproduktion på anden ejendom under Orupgaard.
- fastgødning fra 44,13 DE rueægsproduktion på anden ejendom under Orupgaard.

I gødningshuset på Egeparken 3 opbevares husdyrgødningen fra konsumægs- og hønikeproduktionen. Den øvrige gødning, der modtages til udspredning, opbevares i tilknytning til de enkelte produktioner og opbevaringen af gødningen indgår ikke i denne miljøgodkendelse.

Ved den ansøgte produktion på 702,83 DE på Egeparken 3 vil opbevaringskapaciteten i gødningshuset være på over 12 måneder jf. den fremsendte kapacitetserklæring.

1.2 DATABLAD

Titel:	§12 miljøgodkendelse af konsumægproduktion på Orupgaard, Egeparken 3, 4800 Nykøbing F.
Godkendelsen omfatter:	Konsumægproduktion med 105.275 årsdyr (høns) og 96.100 årsdyr (hønikker), svarende til 702,83 DE. Modtagelse af husdyrgødning fra yderligere 163,53 DE til udspreddning. Samt arealgodkendelse af 738,25 ha til udbringning af husdyrgødning. Samt opførelse af ny hønnikestald på eksisterende fundament.
Dato ikrafttrædelse:	15. august 2012
CVR-nr. og P-nr.:	28241100, P nr. 1011073308
CHR-nr.:	12871
Ejendomsnummer:	30085
Matr.nr. og ejerlav:	1a, Orupgård Hgd. Idestrup, m.fl.
Bedriftens ejer og ansøger:	Thomas Højgård
Kontaktperson på bedriften:	Aksel Malle
Konsulent:	Jens Elvstrøm, Videncentret For Landbrug, Fjerkræ, Agro Food Park 15, 8200 Århus N.
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund kommune
Ekstern rådgiver:	Aglaja, v/ Eigil Pløger, Lundevej 48, Vråby, 4652 Hårlev, Tlf.: 5628 5377 / 4142 5379, E-mail: aglaja@post.tele.dk

Udkast i høring hos ansøger d. 6. juni 2012 til 20. juni 2012.

Nabo/partshøring i perioden d. 21. juni 2012 til 2. august 2012.

Godkendelsesdato d. 15. august 2012.

Afgørelse annonceret d. 15. august 2012.

Klagefrist udløber d. 12. september 2012.

Søgsmålsfristen udløber d. 15. februar 2013 eller ½ år efter endelig klageafgørelse.

Rechtsbeskyttelse udløber d. 15. august 2020 eller 8 år efter endelig klageafgørelse.

Revurdering påbegyndes i 2020, eller i tilfælde af påklage, 8 år efter endelige afgørelse medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

1.3 OPSAMLING OG KONKLUSION

Miljøgodkendelsen indeholder vilkår og en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til produktionens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og naboer.

I henhold til de gennemførte beregninger i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Efter Guldborgsund kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet ikke give anledning til væsentlige ændrede forhold for naboerne. I denne vurdering indgår faktorer som lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund kommunes vurdering, at de naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter, der ligger indenfor en radius af 1000 m fra staldanlæg og gødningshus, ikke vil blive væsentligt påvirket, som følge af udvidelsen af dyreholdet. Ligeledes vurderes det, at udbringningen af den øgede mængde husdyrgødning kan ske uden væsentlige miljøpåvirkninger.

Endelig er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Kommunen vurderer således, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

Vand- og Natura2000 planer.

Regeringens Vand- og Natura 2000 planer er vedtaget ved udgangen af 2011.

Det fremgår, af forudsætningerne for planerne, at kommunerne ikke på nuværende tidspunkt skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser udover de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000- område væsentligt.

Konklusion

Samlet er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen, uden at det medfører væsentlige påvirkninger af miljøet eller omkringboende. Dette er vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune giver hermed miljøgodkendelse til en husdyrproduktion på 702,83 DE på landbrugsejendommen Egeparken 3, 4800 Nykøbing F., samt udbringning af i alt 866,35 DE husdyrgødning på de 738,25 ha landbrugsjord hørende til bedriften med cvr. nr. 28241100.

§12 miljøgodkendelse af konsumægproduktion på Orupgaard, Egeparken 3, 4800 Nykøbing F.

Produktionen på 702,83 DE omfatter 105.275 årshøner til konsumægproduktion og 96.100 hønniker.

Dyreholdet på bedriften er allerede før denne udvidelse over IPPC-grænsen. Miljøgodkendelsen bliver derfor meddelt i henhold til § 12, stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov nr. 1572 af 20.12.2006 med senere ændringer (også kaldet husdyrloven).

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der givet en række vilkår i miljøgodkendelsen.

Miljøgodkendelsen omfatter alene forhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante godkendelser/tilladelser/dispensationer i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, Slambekendtgørelse osv.) skal søges separat.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Opdateret beredskabsplan og andre relevante dokumenter skal være tilgængelig på det/de sprog, der forstås og anvendes af medarbejderne.
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne afgørelse er meddelt.
5. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når dyreholdet øges i de eksisterende stalde, samt når den nye hønnike stald tages i brug. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter, at dyreholdet øges / stalden tages i brug.
6. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter evt. ændring.

2.2 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

7. Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til et dyrehold på i alt 105.275 årshøner, svarende til 634,19 DE, samt 96.100 hønniker, svarende til 68,64 DE beregnet jf. normtal gældende pr 1.8.2009.
8. Ved evt. fremtidig ændring af omregningsfaktorerne fra dyr til DE er det antallet af årshøner/hønniker, der er afgørende for den tilladte produktion.
9. Der skal tilstræbes en jævn produktion både over året og år for år.
10. Udmugning ved start af gødningsbånd skal foretages mindst 3 gange om ugen. Ved hver udmugning skal gødningsbåndet tømmes helt.
11. Læssepladsen ved hønnikestalden skal renholdes for gødning og gødningsvognen skal køres til gødningshuset og tømmes umiddelbart efter hver udmugning.
12. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at buer, gulv m.m. holdes tørre og rene, samt at ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.

2.2.1 Foder – råprotein

13. Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningsfoderet må maksimalt være 0,98 beregnet efter følgende vilkårligning $((\text{kg foder pr. årshøne} * \text{proteinprocent i foder} * 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} * 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} * 2,88))/69,5$.

FAKTOR	
Kg æg pr. årshøne	20,2

Tilvækst, kg pr. årshøne	0,0
Kg foder pr. årshøne	40,1
Gram råprotein pr. kg foder	163

Korrektionsfaktoren er udregnet ud fra forudsætningerne i ovenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

2.3 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

14. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte.
15. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Evt. udgifter til undersøgelsen påhviler ejer.
16. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget skel.
17. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboerne ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

Skadedyr

18. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium
19. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikrer bedst muligt mod opformering af rotter. Bekæmpelse skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

Støj

20. Bedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelser overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (½ time)

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning Fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

21. Såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbedriften for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Såfremt støjgrænserne

konstateres overholdt kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og/eller -beregning pr. år.

22. Støjmålinger og/eller støjberegninger skal udføres af et DANAK akkrediteret firma eller et firma godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømålinger ekstern Støj". Driftsbetingelser og målepunkter skal aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmålinger skal udføres i henhold til Miljøministeriets til enhver tid gældende vejledning om støj, pt. afsnit 7 og 9 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Målerapporten skal bl.a. udfærdiges ifølge vejledningens afsnit 9.10. Beregninger skal udføres i henhold til vejledningen nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.
23. Transport af dyr, foder og husdyrgødning til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

Energi og vandforbrug

24. Staldventilatorer og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henhold til producentens anvisninger, således at unødigt støj og el-forbrug undgås. Autoriseret service skal noteres i logbog.
25. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.
26. Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet, vand og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.

Spildevand

27. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lign. skal føres til godkendt opsamlingsbeholder.
28. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber, dyretransportvogne o.lign., der har været i berøring med husdyrgødning skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

Affald

29. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald efter kommunens regulativer skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

Råvarer og hjælpestoffer

30. Kemikalier, smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
31. Såfremt der på bedriftens arealer anvendes flydende handelsgødning, skal det opbevares i tanke, der er placeret så evt. spild kan opsamles og så tankene er sikret mod påkørsel.

2.4 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

32. Husdyrgødningen skal håndteres som fast gødning og opbevares i gødningshus indtil udspreddning eller afsætning til godkendt modtager.

2.5 PÅVIRKNING FRA AREALER

33. På bedriftens arealer må der pr. planår maksimalt udbringes 83.966 kg N og 25.316 kg P i organisk gødning, svarende til 866,35 DE, og således at der ikke udbringes mere end 1,17 DE/ha som gennemsnit på udbringingsarealerne. De godkendte arealer fremgår af ansøgningskema 39858 og er gengivet på bilag 2.
34. På bedriftens arealer må der ikke udbringes anden organisk gødning end husdyrgødningen nævnt i vilkår 333.
35. Udover plantedirektoratets krav om efterafgrøder på godkendelsestidspunktet, skal der hvert år være minimum 1,1 % ekstra efterafgrøder, med udgangspunkt i efterafgrødegrundarealet. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder kan dog ikke dækkes af opsparet efterafgrødeareal.

2.6 BEDST TILÆGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

36. Ved indkøb af ny teknologi, maskiner, inventar mm. eller ændringer i produktionen skal der lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedst mulige forureningsbegrænsende foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af velafprøvet og godkendt renere teknologi (RT).

2.7 BEREDSKABSPLAN

37. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
38. Beredskabsplanen, som skal være godkendt af Guldborgsund Kommune, skal som minimum indeholde:
 - Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, hvornår og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpende tiltag f.eks. inddæmning og opsamling af spild/lækage af stoffer, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

2.8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

39. Gødningsbåndets driftstimer måles løbende ved hjælp af en timetæller eller en energimåler og skal registreres månedligt i en driftsjournal. Alternativt kan timetæller/energimåler erstattes af driftsjournal, hvor hver kørsel af gødningsbåndene registreres med driftstidspunkt og evt. driftsproblemer. Det skal tydeligt fremgå af optegnelserne i driftsjournalen, at hver stald bliver tømt 3 gange om ugen.

Egenkontrol protein

40. Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein ud fra vilkårs ligningen i vilkår 13.
41. Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i forannævnte vilkårs ligning.
42. Kg tilvækst kan være den aktuelle tilvækst (vægt ved udsætning – vægt ved indsætning) eller man kan anvende normtal for tilvækst.
43. Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer indhold af råprotein i de enkelte foderblandinger.
44. Ved hvert hold hønens afslutning skal der af ansøger udarbejdes en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein i holdets samlede foderration. Beregningen skal opbevares i logbogen.
45. Beregningen af det gennemsnitlige indhold af råprotein skal ske på basis af faktiske registrerede forbrug af de enkelte blandinger.
46. Der skal som minimum være en blandeforskrift/deklaration for hver foderfase, der har været anvendt.
47. Der skal føres produktionskontrol med oplysninger om kg foder pr. årshøne, kg æg pr. årshøne og kg tilvækst pr. årshøne.
48. Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein pr. kg foder etc. skal opbevares i min. fem år og fremvises på anmodning fra Guldborgsund Kommune.

2.9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

49. Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til Guldborgsund Kommune. Planen skal beskrive de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af Guldborgsund Kommune.

2.10 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset. Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov nr. 1572 af 20.12.06 om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år herefter medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Dvs. hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimalt

tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse.

- Jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31.03.09 (med senere ændringer) § 15 og § 16 skal ændringer i udbringningsarealerne (såvel ejede, forpagtede og aftale arealer) anmeldes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.06 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald og medicin affald. Farligt affald skal således opbevares under tag, på tæt bund og med mulighed for opsamling af spild. Opsamlingskapaciteten skal mindst svare til indholdet af den største benyttede beholder til farligt affald.
- Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 558 af 01.06.11.
- Bekendtgørelse nr. 1321 af 21.12.11 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af planteværnsmidler.

Guldborgsund Kommune
Natur, Miljø & Plan
7. august 2012

Jacob Lysholdt
Teamleder / Civilingeniør

Mette Wolthers
Ingeniør

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING

Den nuværende produktion på Egeparken 3 er på 83.160 århøner og 71.250 hønniker eller 551,86 DE. Konsumægproduktionen foregår i 3 ens, parallelt beliggende stalde med berigede bure. Bursystemet er blevet opgraderet til berigede bure i perioden 2009-12. Burene står i rækker med 2 etager. Hver etage består af 3 bure over hinanden.

Med denne miljøgodkendelse sker der ingen fysiske ændringer af de eksisterende anlæg til konsumægproduktion, men belægningen i hvert bur øges fra 8 til 10 dyr. Den samlede produktion kommer således op på 105.275 årshøner.

Den nuværende hønnike stald nedrives og der opføres ny stald på det eksisterende fundament. Den nye stald får således samme grundareal som den nuværende stald. Taghældningen på den nye stald bliver også den samme som den nuværende. Sidenhøjden øges med 75 cm og kiphøjde øges dermed tilsvarende. Staldens nuværende blålige beklædning udskiftes til antracit grå stålplader. Der etableres ikke tagrender, dvs. regnvandet nedsiver hele vejen rundt om bygningen. Den nye stald indrettes med berigede bure og gødningsbånd lige som i konsumægproduktionen. Produktionen i hønnikestalde bliver på 96.100 hønniker.

Hver stald kører efter alt ind – alt ud. I hønnikestalden forventes der 2,6 hold opdræt pr. år. I konsumægstaldene forventes hvert hold høner at være i produktionen i lidt over 1 år. Mellem hvert hold hønniker/høner tørrenses og desinficeres stalden. Stalden holdes tømt i ca. 2 uger. Konsumægstaldene tømmes forskudt (med ca. 20 ugers mellemrum) således at produktionen holdes så jævn, som det nu er muligt.

Der er gødningsbånd under burene. 3 gange om ugen kører båndene og stalden muges ud. Al gødningen opsamles i eksisterende gødningshus med beton gulv og sider, samt tag af stålprofiler. Fra hønnikestalden køre gødningsbåndet ud i en gødningsvogn, som så kører gødningen til gødningshuset. Gødningsvognen holder på den hidtidige møddingsplads, som bliver overdækket i forbindelse med genopførelsen af hønnikestalden.

Eksisterende fodersiloer, pakke- og servicerum har tilstrækkelige kapacitet til at håndtere den ekstra produktion. Pakkerummet vaskes dagligt og vaskevandet herfra opsamles i eksisterende samletank og udbringes på egne marker.

Foder opbevares i eksisterende fodersiloer. Der forventes leverance af foder ca. 1 gang om ugen. Der kan forekomme støj og støv i forbindelse med indblæsning af foder.

3.1 GENERELLE FORHOLD

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet, samt at godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelsen. Så snart dyreholdet hæves fra det

nuværende niveau, anses miljøgodkendelse som udnyttet og fra da af gælder reglerne om kontinuitetsbrud. Dvs. hvis miljøgodkendelse ikke er fuldt udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Guldborgsund Kommune anser disse vilkår som basale, lovbundne vilkår, der ikke behøver nærmere begrundelser.

Der udover er der sat vilkår om, at alle, der er ansat på bedriften skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen, samt at beredskabsplan og andre relevante dokumenter skal foreligge på et sprog, der forstås af medarbejderne.

Guldborgsund Kommune indsætter disse vilkår i alle godkendelser fordi, der er erfaring for at mange ansatte i landbruget kommer fra udlandet og ikke altid har forudsætninger for at læse og forstå danske dokumenter.

For at lette tilsynet med, om godkendelsen udnyttes indenfor tidsfristen, er der indsat vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal underrettes, når dyreholdet øges, samt når den nye stald tages i brug.

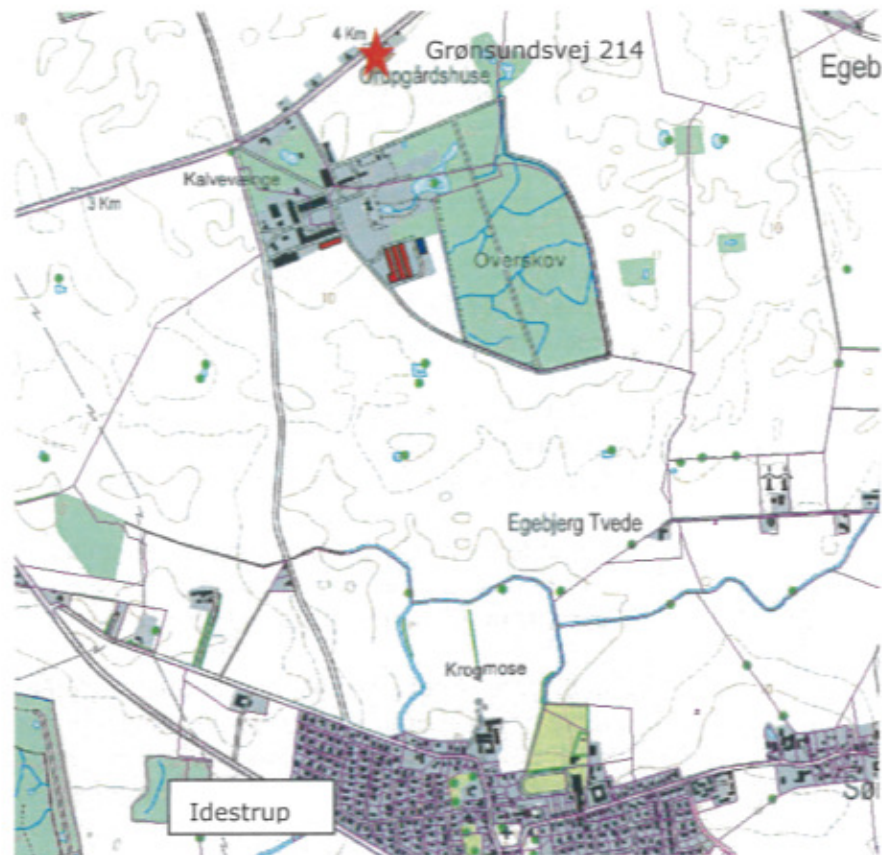
Endvidere er der sat vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig. Årsagen til dette er, at skifte i ejer og/eller driftsansvarlig kan føre til ændrede rutiner og prioriteringer og dermed til ændringer i bedriftens miljøbelastning. Da Guldborgsund Kommune skal tilpasse tilsynshyppigheden efter bedriftens faktiske miljøbelastning, er det således vigtigt at være orienteret om alle ændringer, der kan have betydning for belastningen.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Husdyrbrugets anlæg er placeret i landzone, med ca. 600 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Grønsundsvej 214), der ligger nord for staldbygninger og gødningsanlæg. Der er ca. 1.400 meter til nærmeste byzone, Idestrup, der samtidigt også er nærmeste samlede bebyggelse.

Alle gældende afstandskrav for naboer/omkringboende er overholdt.

Kort 1. Bedriftens beliggenhed i forhold til nærmeste nabo og byzone.

Både eksisterende stalde og gødningshus overholder alle afstandskrav jf. godkendelseslovens § 6-8, dvs. alle følgende afstandskrav er overholdt:

Tabel 1. Afstandskrav.

	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer*	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter
Beboelse på samme ejendom	15 meter
Naboskel	30 meter
Nabobeboelse	50 meter
Byzone/område udlagt til boligformål	50 meter

*Der kan forekomme gamle dræn tættere på, som ikke er kendt af kommune eller ejer.

Anlægget overholder gældende regler om afstandskrav. Der er således ikke behov for dispensationer eller vilkår i relation til afstandskrav og lokalisering.

3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Stalde og gødningshus ligger udenfor fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og åbeskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer,

kystnærhedszonen, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder, lavbundsarealer.

Stalde og gødningshus ligger indenfor værdifulde kulturmiljøer og skovbyggelinje. Ved opførelsen af de nuværende anlæg er det vurderet, at der har været tale om nødvendige driftsbygninger og at disse derfor var fritaget for at overholde skovbyggelinjen. Samtidigt er det vurderet, at de ikke vil i væsentlig grad vil påvirke kulturmiljøet. De eneste bygningsmæssige ændringer, der sker i forbindelse med denne miljøgodkendelse er at hønnikestalden bliver 75 cm højere og farven ændres, samt at møddingspladsen ved staldens vestende overdækkes. Overdækningen bliver i samme materialer og farver som stalden. Disse ændringer vil heller ikke have væsentlig indvirkning på oplevelsen af kulturmiljøet omkring Orupgaard. De naboer, der har indblik til stalden ligger ca. 1,4 km væk. Fra den afstand synes den nuværende stald af meget lidt og da den ligger parallelt med en langt højere bygning vil den ekstra højde på 75 cm ikke ændre på det landskabelige billede set fra disse naboer. På grund af afstanden vil farveskiftet heller ikke have væsentlig betydning. Set fra disse naboer opleves hønnikestalden som en lysere stribe i bunden af den bagvedliggende mørkere bygning.

Der er således ikke behov for at stille vilkår eller dispenserer i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet

Som tidligere nævnt er de eneste bygningsmæssige ændringer farveændringen og den øgede højde på hønnikestalden, samt overdækning af møddingspladsen. Via vilkår 1 er det fastholdt, at stalden skal placeres og dimensioneres m.m. som ansøgt. Dvs. det er fastholdt at stalden genetableres på samme fundament og dermed at samme grundareal som den nuværende stald. Endvidere er det fastholdt, at taghældningen bliver den samme, at farverne bliver de samme som på konsumægstaldene og at side og kiphøjde maksimalt bliver 75 cm højere end den nuværende stald. Guldborgsund Kommune har vurderet at vilkår 1 sammen med byggesagsbehandlingen er fuldt tilstrækkeligt til at sikre, der ikke sker andre ændringer. Det er også vurderet, at de ansøgte ændringer vil have minimal landskabelig påvirkning.

Hverken den nye eller de eksisterende stalde har vinduer eller lysplader. Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti og større lysarmaturer ved staldportene. De store lysarmaturer benyttes kun ved ind- og udsætning af dyrene. Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at det daglige lys ved indgangspartiet er så beskedent, at der ikke er risiko for gener for naboerne. De store lysarmaturer benyttes så sjældent, ca. en gang hver 20. uge, at evt. gener er af uvæsentlig karakter. Der er sat et standard vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives så naboerne ikke bliver generet af lys. Som indretning og drift er beskrevet i ansøgningen vurderer Guldborgsund Kommune, at vilkåret vil være overholdt uden yderligere tiltag.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Som beskrevet i de foregående afsnit er de bygningsmæssige ændringer i forbindelse med denne miljøgodkendelse så små, at Guldborgsund Kommune har

vurderet at de er uden betydning for de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologisk- og rekreative værdier.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Vilkår i afsnittet om dyrehold, staldindretning og drift fastlægger det maksimalt tilladte dyrehold på ejendommen. Enhver ændring udover det, der er fastsat i vilkårene, kræver fornyet godkendelse. Det er dog tilladt, at mindske dyreholdet i forhold til det i vilkårene beskrevne uden ansøgning og godkendelse. Ved en evt. mindskelse af dyreholdet skal opmærksomheden dog henledes på, at efter 3 år med et lavere dyrehold bortfalder retten til at hæve dyreholdet til det i miljøgodkendelsen fastlagte niveau jf. kontinuitetsprincippet.

Under afsnittet om produktionens omfang er der sat vilkår om, at hvis omregningsfaktorerne fra dyr til dyreenheder ændres, er det den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen/tilladelsen blev givet, der skal tages udgangspunkt i. Det er således antallet af årshøner og hønniker, der fastholdes.

Endelig er der i afsnit om staldindretning og drift indsat vilkår om, at produktionen skal ske så jævnt over året som muligt. Med dette vilkår skal det sikres, at der ikke sker væsentlige udsving i lugtemissionen fra bedriften. Der vil naturligvis være små udsving i produktionen over året og fra år til år idet staldene tømmes på skift og driftscyklussen i staldene er længer end kalenderåret. Endvidere kan sygdom o.l. medføre større udsving i enkelte år, men vilkåret skal forhindre væsentlige tilbagevendende udsving, som kan føre til nabogener.

3.3.2 Staldindretning og drift

Som tidligere nævnt er staldene udstyret med berigede bure i 2 etager og med 3 lag bure i hver etage. Der er ikke sat vilkår til staldindretningen, men gennem vilkår 1's krav om, at produktionen indrettes og drives, som beskrevet i ansøgningen, er det valgte staldsystem indirekte fastholdt.

Som virkemiddel til at begrænse ammoniakfordampningen fra staldene er der valgt at foretage udmugning i hver stald 3 gange om ugen. Jf. miljøstyrelsens teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra berigede bure til ægproduktion fra 17.05.2011, 1. udgave" mindskes ammoniakfordampningen fra stalde med berigede bure med 66 %, når der muges ud 3 gange om ugen i stedet for en gang. For at sikre at der foretages total udmugning 3 gange om ugen, er der sat vilkår om dette. Vilkåret er suppleret med egenkontrol vilkår om, at der skal være enten timetæller eller energimåler på gødningsbåndet. Vilkåret åbner mulighed for, at timertæller/energimåler kan erstattes af driftsjournal over driften af gødningsbåndene. I givet fald skal det klart fremgå af journalen, hvornår der er muget ud og om der har været evt. driftsproblemer, samt at der er foretaget total udmugning i alle 4 stalde 3 gange om ugen. Udformningen af journalen skal således accepteres af kommunen og journalen skal være til rådighed ved tilsyn.

Da gødningen fra hønnikestalden skal samles på en gødningsvogn og køres over til opbevaring i gødningshuset, er der sat vilkår om, at pladsen, hvor gødningsvognen holder, skal renholdes, samt at vognen tømmes umiddelbart efter udmugning. Disse vilkår er sat for at sikre ansøgnings forudsætning om at al

gødning opbevares i det lukkede gødningshus overholdes. Dette har betydning for den for beregnede ammoniakfordampning fra oplagringen.

3.3.3 Rengøring

Der er sat vilkår om god staldhygiejne. Det er således ikke nok, at der muges ud ved kørsel af gødningsbåndet, hvis staldene i øvrigt ikke renholdes. Bure, gulve, foderanlæg m.m. skal løbende holdes rene.

Ud over den daglige renholdelse, foretages der en grundig rengøring hver gang en stald tømmes. I ansøgningen er det redegjort for hvordan staldene rengøres og desinficering mellem hvert hold høner/hønniker. Gødningsbåndene vaskes altid mellem hvert hold høner/hønniker, mens den øvrige del af stald og bure kun vaskes, hvis der er et specielt behov. Normalt er kost og trykluft tilstrækkelig til rengøring af stald og bure mellem hvert hold. Når en stald er rengjort og desinficeret henstår den tom i ca. 2 uger inden næste hold indsættes. Forrum og silo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte. Før indsætning af nye høner/hønniker gennemskylles vandsystemet og stalden tempereres. Den oplyste praksis er fastholdt gennem vilkår 1's krav om, at produktionen indrettes og drives som oplyst.

3.3.4 Ventilation

I hver stald er der frekvensstyret ventilationsanlæg. Der er undertryksventilation med afkast på tagene. Hele ventilationsanlægget er computerstyret, så der sikres optimalt staldklima afpasset dyrenes alder/vægt, udendørstemperatur m.m. Computerstyringen sikrer også mod overventilering og dermed mod unødigt strømforbrug.

I forbindelse med rengøringen mellem hvert hold høner/hønniker, rengøres ventilationsanlægget ligeledes. Den oplyste praksis er fastholdt gennem vilkår 1's krav om, at produktionen indrettes og drives som oplyst.

3.3.5 Fodring

I ansøgningen er der valgt at korrigere på foderets indhold af råprotein til hønerne. Korrektioner er fastholdt i vilkår. Vilkårene følger Miljøstyrelsen teknologiblade på området; Råprotein i foder til æglæggende høner, version 1. udg. fra 17.05.2011 Da fodertiltaget er en del af bedriftens BAT tiltag, er der en nærmere redegørelse om foderkorrektionen i afsnit 3.7.1 og 3.7.2. Hønnikerne fodres i henhold til normtallene.

3.3.6 Energi- og vandforbrug

Elforbrug

Elforbruget vil i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet stige fra ca. 130.000 kWh til 160.000 kWh. Elforbruget fordeler sig hovedsagligt på ventilationsanlæg, foderanlæg, belysning og drift af gødningsbånd.

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer, foderanlæg og staldmekanik m.m. renholdes, drives og vedligeholdes således, at unødigt støj og energiforbrug undgås.

§12 miljøgodkendelse af konsumægproduktion på Orupgaard, Egeparken 3, 4800 Nykøbing F.

Diesel

Diesel benyttes hovedsageligt i forbindelse med markdriften. Der forventes kun et lille merforbrug i forbindelse med udvidelsen i og med der blive mere gødning, der skal udbringes.

Der er ikke sat vilkår i forbindelse med oplagring af diesel. Opbevaringen i olietanke skal ske i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 1321 af 21.12.2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Vand

Der er tale om et forholdsvis lille årsforbrug og en lille udvidelse fra ca. 6.850 til ca. 8.750 m³/år. Fjerkræstalde og gødningsoplæg ligger ca. 2.000 m fra nærmeste vandværk, hvorfor der ikke er problemer med emission fra stald m.v. i forhold til vandværkets luftindtag. Der er derfor ingen bemærkninger til placeringen af fjerkræfarmen over for beskyttelsen af selve vandværket. Afstanden mellem stald og oplæg af husdyrgødning til nærmeste drikkevandsboring er langt større end minimums kravet på 50 m. Retmæssig udbringning af husdyrgødning regnes ikke som en grundvandstrussel. Der er derfor ikke noget at bemærke til beskyttelsen af grundvandet.

Den øgede indvinding af vand på Idestrup Vandværk, som følge af denne udvidelse (ca. 2.000 m³/år), vurderes at være af en størrelse, så det ikke gør nogen målbar forskel i områdets indvinding. Endvidere har Idestrup Vandværk kapacitet til at behandle den øgede indvinding. Nogle af vandværkets boringer har dog et højt salt-/fluoridindhold, men med den nuværende indvindingsstrategi overholdes grænseværdierne.

Det kan accepteres, at der købes mere vand hos Idestrup Vandværk (op til ca. 9.000 m³/år ialt) som følge af udvidelsen af bedriften. Det skal dog bemærkes, at vandværkets boringer ligger i et område hvor grundvandsressourcen er overudnyttet, samt at påvirkningen af vandløbene er for stor ifølge vandplanerne. Der skal dog ikke gøres konkrete tiltag for reducere indvindingen i første planperiode, så det vides endnu ikke hvilken betydning vandplanerne får for fordelingen af vand mellem drikkevand, natur og industri/landbrug. Det skal derfor med i bemærkningerne, at tilladelserne til indvinding af vand kan ændre sig som følge af vandplanerne (senere generationer af planerne), og at Idestrup Vandværk på sigt, som følge af et højt salt- og fluoridindhold, skal søge efter nye boringer. I bilag 4 er en nærmere redegørelse for ressourcevurderingen.

Der er stillet vilkår om, at drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes så spild undgås.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at der skal holdes øje med energi- og vandforbruget, således at unødigt forbrug og spild undgås. Ved væsentlige afvigelser i de årlige opgørelser skal årsagen hertil findes. Ved betydelige afvigelser skal det anmeldes til kommunen, da det kan have betydning for forudsætningerne for miljøgodkendelsen.

Der henvises til afsnit 3.7.4 for vurdering af forbruget i forhold til BAT.

3.3.7 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr

Der er en eksisterende opsamlingsstank på 21 m³ til opsamling af vaskevand fra staldene. Det drejer sig om vand fra den daglige vask af pakkerum, vand fra vask af gødningsbånd mellem 2 hold høns/hønniker, samt evt. vaskevand fra øvrig stald rengøring.

Der er sat vilkår om, at vaskevand, der indeholder gødnings- eller foderrester, skal ledes til godkendt opsamlingsbeholder. Vilkårene skal sikre at vand, der har været i berøring med husdyrgødning, f.eks. fra vask af stalde, udbringningsmateriel o.l., opsamles og udbringes på arealer hvor evt. næringsindhold kan optages i plantevæksten. Vilkårene er således ikke til hinder for at sprøjtematerialet vaskes i den mark, der netop er blevet behandlet eller at vaskpladsen med udledningstilladelse benytte til vask af maskiner og materiel, der ikke har været i kontakt med gødning eller sprøjtemidler.

På den nye opdrætsstald opsættes ikke tagrender og regnvandet fra taget nedsiver diffust omkring stalden. Fra de øvrige bygninger sker der ingen ændringer i afledningen af regnvand.

3.3.8 Affald (døde dyr, olie- og kemikalieaffald m.m.)

Døde høns opbevares i container indtil afhentning af DAKA. Opbevaringen og tilmelding til afhentning er reguleret af bekendtgørelse 558 af 01-06-2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Det er vurderet, at der ikke er behov for vilkår omkring opbevaring og bortskaffelse af døde dyr.

I ansøgningen er oplyst de affaldstyper og mængder, der forventes at fremkomme på bedriften. Opbevaring og bortskaffelse af affald er reguleret af Guldborgsund Kommunes erhvervsaffaldsregulativ og det er vurderet, at der ikke er behov for vilkår omkring opbevaring og bortskaffelse af affald. Dog er der sat vilkår om, at dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år. Dermed sikres tilsynsmyndigheden mulighed for kontrol af bortskaffelsen i forbindelse med de lovpligtige tilsyn.

3.3.9 Råvarer og hjælpestoffer

I forbindelse med markdriften er der de almindelige oplag af kemikalier, smøreolier og diesel. Diesel oplag er som tidligere omtalt reguleret gennem særskilt bekendtgørelse. Kemikalie- og olieaffald er reguleret gennem erhvervsaffaldsregulativet. Plantedirektoratet har tilsynsforpligtigelsen omkring kemikaliernes indholdsstoffer.

Der er således kun stillet et vilkår om, at alle midlerne skal opbevares forsvarligt, så der ikke opstår risiko for forurening.

Det er ikke oplyst om bedriften benytter flydende handelsgødning, men det står bedriften frit for at vælge mellem fast og flydende handelsgødning. Der har været flere tilfælde af udslip af flydende handelsgødning i kommunen, hvorfor det er vurderet relevant at indsætte vilkår om opbevaringen i alle godkendelser. Der er således indsat vilkår om, at tanke med flydende handelsgødning skal opbevares, så de er sikret mod påkørsel, og således at evt. spild kan opsamles.

3.3.10 Biaktiviteter

Orupgaard har flere aktiviteter på bedriften Egeparken 1-3. Det er dog vurderet, at aktiviteterne; skadedyrsbekæmpelse og skovdrift, ikke er teknisk og forureningsmæssigt forbudne med dyrehold og markdrift. Skadedyrsbekæmpelse og skovdrift er ikke godkendelsespligtige aktiviteter og, da de vurderes at være selvstændige aktiviteter, indgår de ikke i denne miljøgodkendelse.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Beregningerne foretaget i ansøgningen viser husdyrbrugets samlede tab af ammoniak til omgivelserne fra staldene og gødningslageret. Beregningerne er baseret på oplysninger omkring typen af husdyrholdet, indretning af staldanlæggene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning. Ammoniakemissionen fra stald og lager er vist nedenfor:

Tabel 2: Ammoniakemission

Kilde til emission	Emission, ansøgt drift
Stalde	2.675,10 kg N / år
Opbevaringslagre	3.727,35 kg N / år
Samlet ammoniakemission	6.402,45 kg N / år
Meremission fra anlæg	-3.187,03 kg N / år

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % gælder for stalde, hvor der gennemføres ændringer eller nyetableringer. Reduktionskravet er vurderet i forhold til referencesystemerne, og beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem viser, at kravet ved den angivne drift overholdes.

Beregningerne, der er foretaget i it-systemet, viser, at den samlede emission fra anlægget mindskes i forhold til den nuværende produktion. Dette skyldes hovedsageligt den hyppige udmugning.

3.4.2 Beskyttede naturtyper, herunder lovens § 7-områder

En række naturtyper er sårbare over for kvælstofpåvirkninger. Afdampning af kvælstof fra stald og lager kan medføre ændringer i ammoniakfølsomme naturtyper, afhængig af naturtypernes placering og afstand i forhold til stald og lager. I bilag 5 Naturnotat er en gennemgang af naturområder i tilknytning til bedriften. Da udvidelsen jf. beregningerne i husdyrgodkendelse.dk medfører en mindre emission af kvælstof, er det vurderet, at der ikke er nogen negativ påvirkning pga. fordampning fra stald og lager.

3.4.3 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. I bilag 5 Naturnotat er en vurdering af den ansøgte udvidelses mulige påvirkning af Natura 2000-områder. Da udvidelsen jf. beregningerne i husdyrgodkendelse.dk medfører en mindre emission af kvælstof, er det vurderet, at der ikke er nogen negativ påvirkning pga. fordampning fra stald og lager.

Samtidigt vurderes det, at udvidelsen dyreholdet på Egeparken 3 beliggende udenfor Natura2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

3.4.4 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. I bilag 5 Naturnotat er en gennemgang af mulige yngle- og rastesteder for bilag IV-arter indenfor bedriften. Da udvidelsen jf. beregningerne i husdyrgodkendelse.dk medfører en mindre emission af kvælstof, er det vurderet, at der ikke er nogen negativ påvirkning pga. fordampning fra stald og lager.

3.4.5 Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Beregningerne foretaget i det elektroniske ansøgningssystem viser, at afstanden til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er større end de beregnede lugtgenæfstande (både beregnet iht. den nye lugtvejledning og FMK-vejledningen). Lugtgenæfstanden er defineret som den radius omkring lugtkilden, hvor lugten vurderes til at være væsentlig.

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis staldanlægget, som miljøgodkendes, ligger tættere end 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter fra en enkeltbolig. Staldanlægget på Egeparken 3 ligger udenfor de nævnte grænser, og der er således ikke medregnet en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Der er i vilkår indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses. Dette vilkår er stillet for at kunne undersøge forholdene konkret på ejendommen, hvis det viser sig, at naboer og omkringboende føler sig væsentlig påvirket af lugtgener.

Det vurderes dog, at de stillede vilkår om god staldhygiejne og renholdelse af ejendommen er tilstrækkelige til at begrænse af lugten fra ejendommen.

3.4.6 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved daglig oprydning og renholdelse, så der ikke opstår forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Der er sat vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med Statens Skadedyrslaboratorium. Retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium må betragtes som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologispunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af dyre- og staldtype. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT og kravet sættes derfor til effekten og det er op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er stillet vilkår om, at der skal gennemføres en effektiv rottebekæmpelse. Bekæmpelsen af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

3.4.7 Transport

I ansøgningen er der følgende oversigt over nuværende og forventede antal transporter til og fra bedriften:

Tabel 3. Transporter

Transport type	Antal i nudrift	Antal i ansøgt drift
Dyr til ejendom	3	3
Afhentning af døde dyr	25	25
Foder	52	52
Afhentning af æg	156	156
Gødning til udspredning	130	165
Brændstof	6	6
Øvrige	5-10	5-10
Sum	382	417

Transporter til og fra ejendommen kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende. For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transporter med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdage mellem kl. 7.00 og 18.00. Begrænsningen er rettet mod de transporter, der er direkte forbundne med husdyrproduktionen og som typisk giver anledning til en del støj på ejendommen f.eks. levering af foder og den dermed forbundne indblæsning i siloerne. Med bedriftens beliggenhed vurderes det, at risikoen for støjgener for naboer er meget begrænset.

3.4.8 Støj fra anlæg og maskiner

Udover den ovenfor nævnte støj i forbindelse med transporter, vil der være støj fra ventilationsanlæg og gødningsbånd. Foderanlæggene forventes ikke at medfører væsentlige støjgener udenfor staldene. Der har hidtil ikke været klager over støj fra bedriften og med bedriftens beliggenhed i forhold til naboer, forventes der heller ikke støjproblemer efter udvidelsen.

Støjen fra ventilationsanlæg og gødningsbånd holdes nede ved god vedligeholdelse og rengøring. Dette er der sat vilkår om i forbindelse med begrænsning af energiforbruget.

Der er sat vilkår om maksimalt tilladelige støjniveauer og om, at der kan kræves udført støjmålinger og / eller -beregninger. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Ved fastlæggelse af støjgrænserne er der taget udgangspunkt i Vejledning fra miljøstyrelsen nr. 5/1984. Beskyttelsen af nabobeboelser er fastsat til områdetype 3. Ved en evt. måling/beregning skal støjgrænsen være overholdt ved skel til nabobeboelsernes opholdsarealer og ikke nødvendigvis i matrikel skel.

Det skal særlig bemærkes, at støjvilkårene drejer sig om støj fra og i forbindelse med selve staldanlægge. Dvs. støj fra markdrift, der ikke er direkte knyttet til driften af besætningen ikke skal medtages ved evt. støjmåling og / eller -beregning. Undtaget er således støj fra mejetærsker, traktorkørsel i forbindelse med jordbehandling, såning, sprøjtning m.m. Omvendt skal transport og udbringning af husdyrgødning tages med ved evt. støjmåling og / eller -beregning.

3.4.9 Støv fra anlæg og maskiner

Der kan forekomme støv fra bedriften specielt i forbindelse med fyldning af fodersiloerne. Støv udviklingen forventes dog at være meget beskeden og da der samtidig er stor afstand til naboerne, er risikoen for gener meget lille. For at sikre en mulighed for hurtig indgriben, hvis der forekommer støvproblemer, er der indsat vilkår om, at bedriften ikke må give anledning til støvgener udenfor bedriftens areal. Det er tilsynsmyndigheden, der afgør om evt. støvgener er væsentlige.

3.4.10 Lys

Der henvises til afsnit 3.2.3 om udformning og placering af anlægget.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Både i nudrift og i ansøgt drift håndteres al husdyrgødningen som fast gødning. Fra burene falder gødningen ned på gødningsbånd og bliver transporteret på gødningsbånd til oplagring i lukket gødningshus med fast bund og uden afløb. Det er fastholdt i vilkår, at gødningen skal håndteres som fast gødning, og at den skal opbevares i gødningshuset indtil udspredning. Ansøgningssystemets beregninger på ammoniakfordampning fra produktionen er afhængige af gødningsformen og opbevaringsmetoden. Derfor er det nødvendigt at sikre, at produktionen bliver som ansøgt.

Mængden af fast gødning stiger med udvidelsen fra ca. 2.580 t (3.909 m³) til ca. 3.286 t (4.979 m³).

Sammen med ansøgningen er der fremsendt beregning af opbevaringskapaciteten i gødningshuset (se bilag 3). Beregningen viser, at opbevaringskapaciteten er på over 1 år. Der er således ingen behov for udvidelse af opbevaringskapaciteten.

3.5.2 Anden organisk gødning

Organisk gødning har andre udvaskningsegenskaber end handelsgødning. De beregninger, der er foretaget i ansøgningssystemet, forudsætter, at der ikke udspreddes anden organisk gødning end den husdyrgødning, der søges om. Der er derfor sat vilkår om, at bedriftens arealer ikke må modtage anden organisk gødning.

3.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

3.6.1 Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

Bedriften råder over 738,25 ha til udspreddning af husdyrgødning. Der er således ikke behov for aftalearealer eller afsætning af husdyrgødning til andre. På bilag 2 ses bedriftens udbringningsarealer markeret med rødt. Der er flere ejede arealer, som ikke indgår i udbringningsarealerne. Det drejer sig hovedsageligt om skove, men også om vandløbsbræmmer, vildtremitter m.m.

Hvis der skal ændres i de arealer, der modtager gødningen jf. ansøgningen og denne godkendelse, skal ændringerne godkendes af Guldborgsund Kommune jf. reglerne i § 15 og 16 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31.03.09.

3.6.2 Nitrat til overfladevand

Alle bedriftens arealer ligger i nitratklasse 3 og må som udgangspunkt kun modtage 0,7 DE/ha. Der er søgt om udbringning af 1,17 DE/ha. For at holde udvaskningen fra arealerne nede på samme niveau, som ved udbringning af 0,7 DE/ha, er der valgt at øge efterafgrødearealet med 1,1 % udover det lovpligtige niveau. Ifølge beregningerne i husdyrgødning.dk vil udvaskning ved udbringning af 0,7 DE/ha medføre en udvaskning på 34,3 kgN/ha, mens udbringningen af 1,17 DE/ha kombineret med 1,1 % ekstra efterafgrødeareal vil føre til en udvaskning på 33,9 kgN/ha. Der er indsat vilkår om, at der maksimalt må udbringes 1,17 DE/ha og at der, udover plantedirektoratets krav om efterafgrøder på godkendelsestidspunktet, hvert år skal være minimum 1,1 % ekstra efterafgrøder, med udgangspunkt i efterafgrødegrundarealet. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder kan dog ikke dækkes af opsparet efterafgrødeareal.

3.6.3 Nitrat til grundvand

Alle bedriftens arealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

3.6.4 Påvirkning af søer og vandløb

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skræende udbringningsarealer mod vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt. I bilag 5 Naturnotat er en nærmere redegørelse for søer og vandløb i tilknytning til udbringningsarealerne.

3.6.5 Påvirkning af hav

Til brug for vurderingen af den ansøgte udvidelses betydning for kvælstofudvaskningen via vandløbene til Guldborgsund er der foretaget

beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlbrug. I bilag 5 Naturnotat er en nærmere redegørelse for beregningen og dens resultater.

Det er kommunens samlede vurdering, at projektets udledning af kvælstof til Guldborgssund hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173, Smålandsfarvandet og Guldborgssund med kyster. Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til Guldborgssund er ifølge Miljøstyrelsens opgørelse fra 10-02-2012 faldende og tendensen er sikker.

3.6.6 Fosfor

Alle udbringningsarealer afvander til fosforfølsom recipient. På baggrund af målte fosfortal fordeler udbringningsarealerne sig på fosforklasser som anført i nedenstående tabel.

Tabel 4: Fosforklasser

Fosforklasse	Ha udbringningsareal
P-kl. 0	285,75 ha
P-kl. 1	451,39 ha
P-kl. 2	1,15 ha
P-kl. 3	0,08 ha

Jf. beregningerne i husdyrgodkendelse.dk er det maksimalt tilladte fosforoverskud for bedriften på 11,7 kg P/ha/år og det faktiske fosforoverskud ved den ansøgte drift er på 9,7 kg P/ha/år. På den baggrund er det vurderet, at der ikke er behov for yderligere vilkår omkring fosfor. For nærmere vurdering af fosforbelastningen henvises til afsnit 3.7.2 Fosfor og anvendelse af BAT.

3.6.7 Påvirkning af § 3-beskyttet natur og skove

De beskyttede naturtyper og skove ved udbringningsarealerne er alle forholdsvis robuste naturtyper, set i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Med undtagelse af Bilag IV-arter (som behandles i afsnit 3.6.9) indeholder lokaliteterne ikke fredede-, lokalt truede- eller særligt bevaringsværdige arter.

For de næringsrige vandhuller er der ikke fastsat nogen tålegrænse for kvælstof, mens tålegrænsen for engene og moserne er 15-25 kg N/ha/år. Med den aktuelle baggrundsbelastning på 12 kg N/ha/år vil der således ikke ske nogen overskridelse af naturtypernes tålegrænse selv med en maksimal ekstra belastning på 1 kg N/ha/år fra afdampet ammoniak fra udbringningsarealerne.

Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer ikke vil påvirke beskyttede naturtyper eller skove, som ligger nær udbringningsarealerne. I bilag 5 Naturnotat er en nærmere redegørelse for § 3-beskyttet natur i og op til udbringningsarealerne.

3.6.8 Påvirkning af Natura 2000-områder

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 20-30 m, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en

§12 miljøgodkendelse af konsumægproduktion på Orupgaard, Egeparken 3, 4800 Nykøbing F.

tilstandsændring af et naturområde, jf. Bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8.3.2010. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 1000 m til Natura 2000-område nr. 173.

Med disse afstande mellem udbringningsareal og Natura 2000-området vurderes det, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. I bilag 5 Naturnotat er en nærmere redegørelse for påvirkningen af Natura 2000-områder.

3.6.9 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV)

Af hensyn til beskyttelsen af bilag IV arter er der omkring sårbare sø/eng/mose-arealer udlagt 30 m bræmme, hvor der ikke udbringes husdyrgødning. Denne projektilpasning er beskrevet nærmere i bilag 5 Naturnotat.

3.6.10 Sædskifte, efterafgrøder og projektilpasninger

Som tidligere nævnt ligger bedriftens udbringningsarealer i nitratklasse 3 og der er sat vilkår om 1,1 % efterafgrødeareal udover det lovpligtige areal. Bedriften er ikke bundet op på et bestemt sædskifte, men som nævnt i ovenstående afsnit er projektet tilpasset ved udlægning af husdyrgødningsfrie bræmmer omkring potentielle leve-, reste- og yngleområder for bilag IV arter.

3.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at reducere miljøbelastningen fra husdyrproduktion ved anvendelse af BAT (bedst tilgængelig teknologi). Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. BAT-krav kan således indebære et krav om mindre forurening end det fastsatte beskyttelsesniveau. Beliggenhed af bedriften i et særligt følsomt område skærper ikke kravet om BAT.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampningen fra stald og lager, som kan begrænses gennem staldindretning, luftrensning, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødningen.
- Fosfor indholdet i husdyrgødningen pga. fodersammensætningen.
- Forbrug af vand og energi.
- Management.
- Støj.
- Lugt.

3.7.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Ved fastlæggelse af emissionsgrænseværdierne angiver Miljøstyrelsen, at det indledningsvist skal fastlægges hvilke teknikker, som har en "rimelig" reduktionsomkostning for ammoniak, og som derved er relevant ved fastlæggelse af BAT-emissionsgrænseværdien. Dernæst kan der sammenlignes forskellige relevante teknologier med hensyn til reduktion og omkostninger pr. produceret enhed.

Kommunens vurdering af anvendelse af BAT til opfyldelse af et fastlagt emissionsniveau indeholder således en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for det konkrete anlæg som helhed. Heri indgår der en proportionalitetsmæssig vurdering. Til denne vurdering har kommunen taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens udmeldinger i forbindelse med Teknologiblade, som beskriver en række relevante teknikker og teknologier. Det fremgår ligeledes af teknologiblade, hvor meget hver teknik eller teknologi koster i etablering, drift og vedligeholdelse opgjort i forhold til miljøeffekten (kr. pr. kg reduceret N) samt i forhold til de samlede produktionsomkostninger (kr. pr. produceret gris, årshøne, DE el.lign.) afhængig af brugsstørrelse. Miljøstyrelsen har samtidig angivet, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N ikke bør indgå i en vurdering, da det vurderes ikke at være proportionelt. Ligeledes bør de samlede ekstra omkostninger ved anvendelse af BAT ikke overstige 1,5 % af de samlede produktionsomkostninger.

Fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak for anlægget er gennemført med udgangspunkt i følgende 3 trin:

1. Kommunen har med udgangspunkt i oplysninger og redegørelse omkring anvendelse af mulige BAT-teknologier fra ansøger, foretaget en konkret vurdering af det teknisk og økonomisk opnåelige i relation til anvendelse af BAT i det konkrete anlæg som helhed.
2. Kommunen fastlægger en samlet emissionsgrænseværdi for ammoniak opnåelig ved anvendelse af BAT for anlægget som helhed. Denne grænseværdi fastlægges med udgangspunkt i vurderinger i forbindelse med punkt 1 og sammenholdes med en beregning af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier¹. Denne sammenligning er foretaget, da Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kun er af vejledende karakter indtil videre.
3. Ansøger vælger frit hvilke teknologier, der ønskes anvendt for det konkrete anlæg til opfyldelse af den af kommunen fastlagte emissionsgrænseværdi. Ansøger har således selv valgt, hvorvidt denne ønsker at anvende teknologier indenfor fodring, staldindretning eller i forbindelse med opbevaring af husdyrgødningen, samt i hvilke dele af anlægget det ønskes gennemført. Det afgørende er således, at anlægget samlet set lever op til det emissionsniveau for ammoniak, som er vurderet opnåeligt ved anvendelse af BAT.

Ad 1. Redegørelse for anvendelige BAT-teknikker i relation til proportionalitet

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg – omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 31. maj 2011

Anvendelse af BAT-teknologier til begrænsning af ammoniakemission fra anlægget omfatter teknikker/teknologier i relation til staldindretning herunder evt. luftrensning, fodring og opbevaring af husdyrgødning.

Staldindretning konsumægproduktion

P.t. har Miljøstyrelsen udarbejdet beskrivelser af følgende driftssystemer for konsumægproduktioner:

- Økologiske høner, estimeret ammoniakfordampning 323 kg/år pr. 1.000 årshøner
- Frilandshøner, estimeret ammoniakfordampning 294 kg/år pr. 1.000 årshøner
- Skrabe høner, estimeret ammoniakfordampning 331 kg/år pr. 1.000 årshøner
- Beriget bur, estimeret ammoniakfordampning 110 kg/år pr. 1.000 årshøner

I konsumægstalden øges produktionen ved at indsætte flere dyr i de eksisterende bure. I forbindelse med udvidelsen af produktionen i konsumægstaldene skal der ikke foretages nogen ændringer i staldbygninger eller staldinventar.

Staldsystemet berigede bure, der er installeret i konsumægstalden indenfor de sidste par år, er det staldsystem til konsumæg med lavest ammoniakemission jf. miljøstyrelsens teknologiblade.

Det vurderes, at det er BAT at fortsætte denne driftsform i de eksisterende stalde. Endvidere vurderes det, at der ikke er ekstra omkostninger forbundet med at fortsætte brugen af berigede bure i den ansøgte produktion.

Staldindretning høniker

P.t. har Miljøstyrelsen udarbejdet beskrivelser af følgende driftssystemer for høniker:

- Opdræt af høniker til konsumægproduktion på dybstrøelse, estimeret ammoniakfordampning 278 kg NH₃/år

I forbindelse med udvidelsen indrettes den nye hønikkestald med samme bure og gødningsbånd, som i konsumægstaldene. En stald med bure og gødningsbånd må formodes at have lavere ammoniakemission end dybstrøelsesstalde, ligesom det er tilfældet for konsumægproduktion.

Det vurderes, at det er BAT at indrette hønikkestalden med berigede bure og gødningsbånd. Endvidere vurderes det, at der ikke er ekstra omkostninger forbundet med at vælge berigede bure og gødningsbånd i den ansøgte produktion.

Fodring konsumægproduktion

Jf. Miljøstyrelsens teknologiblad om råprotein i foder til æglæggende høner fra 17.05.2011 er mulighederne for reduktion af råprotein til burhøner begrænsede, og niveauet på 16,4 % er det laveste proteinniveau til burhøner. I teknologibladet vurderes det at være omkostningsneutralt at reducere råproteinindholdet i foderet til 16,4 %. Ud over reduktion af råprotein er det BAT at anvende fasefodring jf. BREF. Fasefodring anses ligeledes for at være omkostningsneutral.

Det vurderes på den baggrund, at det er BAT at reducere indholdet af råprotein i foderet til 16,4 %, samt at anvende fasefodring. Disse tiltag vurderes endvidere, at være omkostningsneutrale for den ansøgte produktion.

Fodring høniker

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet teknologiblad om foderkorrektioner for høniker. I BREF er der også kun behandlet høner (fra 18. uge).

Det vurderes på den baggrund, at der er BAT at benytte normværdierne i husdyrgodkendelse.dk, samt at benytte fasefodring. Disse tiltag anses for at være omkostningsneutrale.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Jf. BREF er det BAT for fjerkræ at opbevare fjerkrægødningen i et gødningshus med tæt gulv og med tilstrækkelig ventilation. Mht. til behandling af fjerkrægødning er det BAT jf. BREF at kompostere fjerkrægødning med fyrrebark og at gødningen behandles under iltfrie forhold (anaerob behandling). Der findes ikke teknologiblade fra Miljøstyrelsen om kompostering. Der imod findes der teknologiblade om hyppig fjernelse af gødningen. Jf. Miljøstyrelsen teknologiblade om hyppig fjernelse af gødning fra berigede bure til ægproduktion fra 17.05.2011 kan ammoniakfordampningen reduceres med 66 % med 3 ugentlige udmugninger frem for referencesystemets ene ugentlige udmugning. Meromkostningerne ved 3 udmugninger begrænser sig til ekstra udgifter til strøm, reparation/vedligehold og opsyn. I teknologibladet er meromkostningerne opgjort til 0,7 kr./årshøne eller 17 kr./kg reduceret N. Beregningen er foretaget på konsumægsproduktion. I denne sag er der en lille opdrætsproduktion ved siden af konsumægsproduktionen. Ved behandlingen af husdyrgødningen er det vurderet, at der ikke er behov for at skelne mellem de 2 produktioner.

Det vurderes, at det er BAT at oplagre gødningen i gødningshus, samt at foretage 3 ugentlige udmugninger. Da bedriften allerede har gødningshus er der ingen ekstra omkostninger forbundet med fortsat anvendelse af dette. Ekstra udgifterne til at øge antallet af udmugninger fra 1 til 3 vurderes, at være 0,7 kr./årshøne eller 17 kr./kg reduceret N.

Kemisk luftvasker

Miljøstyrelsen har udarbejdet teknologiblade om kemisk luftrensning med syre i stalde med æglæggende høns. I teknologibladet er der følgende beskrivelse af driftsikkerheden ved de afprøvede luftrenseanlæg: "Driftsikkerheden er endnu ikke påvist. Både danske og udenlandske undersøgelser har vist, at der forekommer hyppige problemer med tilstopning af i filtrene med støv. Tilstopning med støv nedsætter renseseffekten, øger energiforbruget samt øger risikoen for et dårligere klima og dårligere dyrevelfærd i stalden."

I teknologibladet er der følgende oplysninger om udgifterne ved kemisk luftrensning afhængig af rensningskapaciteten

Tabel 5: Kemisk luftrensning.

Antal moduler	Andel af maksimum ventilation som renses, %	Ammoniakreduktion, %	Kg. reduceret N	Årlig meromkostning fratrukket Nværdi	Meromkostning pr. produceret årshøne	Meromkostning pr. kg. N reduceret
1	27	61,4	1.960	92.061	8,5	47
2	54	72,4	2.320	145.766	13,4	63
3	81	74,9	2.390	211.217	19,5	88

Guldborgsund Kommune vurderer, at teknologien ikke har tilstrækkelig driftsikkerhed til at kunne betragtes som BAT.

Kommunens vurdering af teknologier i relation til proportionalitetsprincippet.

Der er i nedenstående tabel skitseret kommunens vurdering af anvendelse af mulige teknikker og teknologier til opfyldelse af BAT i forhold til meromkostninger pr. reduceret kg N og de samlede meromkostninger forbundet med anvendelse af teknikkerne i den aktuelle produktion i de eksisterende stalde.

Tabel 6: Mulige BAT-teknologier.

Teknik/ Teknologi	Dyretype	Samlet meromkostning/ kg N reduceret	Samlet meromkost- ning/produ- ceret enhed	Samlet meromkost- ning/år
Berigede bure	Årshøner ² og hønniker	Denne staldindretning er allerede etableret på bedriften.	0	0
Hyppig fjernelse af gødning	Årshøner ³ og hønniker	Øgning af antal ugentlige udmugninger fra 1 til 3 koster 17 kr./kg N red.	0,7 kr./årshøne (hønniker medregnes ⁴)	81.668 kr.
Råprotein og fasefodring	Årshøner ⁵ 105.275 stk.	Et niveau på 164 g råprotein/kg (16,4 %) vurderes at være omkostningsneutralt.	0 kr.	0 kr.
Råprotein og fasefodring	Hønniker 96.100 stk.	Normalt	0 kr.	0 kr.
Kemisk luftvasker	Årshøner ⁶ 46.080 stk.	27 % rensning	8,50 kr./årshøne	391.680 kr.

Markeringer med fed viser teknologier, som kommunen har vurderet er proportionale at anvende på den ansøgte bedrift.

Guldborgsund Kommune vurderer, at det er proportionalt at beregne bedriftens maksimale emissionsgrænseværdi for ammoniak ud fra anvendelse af:

- driftssystemet berigede bure,
- 3 ugentlige udmugninger,
- samt reduktion af råprotein til høner til 16,4 % i gennemsnit
- fasefodring.

Kemisk luftrensning vurderes til at være for dyr i forhold til den forventede ammoniakreduktion, samtidigt anses teknikken jf. det tidligere afsnit ikke at være driftssikker endnu.

Ad 2. Fastlæggelse og vurdering af emissionsgrænseværdi

Effekt og omkostninger ved de forskellige miljøtiltag er i Ad 1. beregnet og vurderet i forhold til tilgængelige BAT-/teknologiblade.

For at vurdere den samlede effekt af kombinationer af teknologier er der benyttet it-ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk til gennemførelse af beregninger.

Kommunens samlede vurdering af anvendelse af teknikker/teknologier i forhold til proportionalitet:

² Ægproduktion, beriget bur, Driftssystem, 15.03.2011

³ Hyppig fjernelse af gødning fra berigede bure til ægproduktion, TB, 17.05.2011.

⁴ Hønniker med regnes ud fra følgende: 68,64 DE svarer til 11.394 årshøner.

⁵ Råprotein i foder til æglæggende høner, TB, 17.05.2011.

⁶ Kemisk luftrensning med syre – æglæggende høns, TB, 17.05.2011.

Samlet set vurderer kommunen, at der vil være proportionelt at gennemføre følgende tiltag i forbindelse med anvendelse af BAT i relation til ammoniakemission fra anlægget:

1. Anvende staldsystemet berigede bure.
2. 3 ugentlige udmugninger (svarende til 66 % ammoniakreduktion)
3. 164 g råprotein/kg (16,4 %, 40,7 kg foder/årshøne, 20,2 kg æg/årshøne, 0,5 kg tilvækst pr. årshøne⁷)

Disse tiltag vil ud fra en teoretisk beregning jf. de nævnte teknologiblade koste: **81.668 kr.**

Jf. Økonomien i landbrugets produktionsgrene 2009 fra Danmarks Statistik er de samlede produktionsomkostninger ved konsumægproduktion i berigede bure 12.549 kr/100 årshøner. I den aktuelle ansøgning er produktionen på 105.275 årshøner. Når BAT tiltag ikke bør belaste produktionen med mere end 1,5 % af de samlede omkostninger, er der således følgende beløb til BAT-tiltag på bedriften:

$12.549 \text{ kr}/100 \text{ årshøner} * (105.275 + 11.394) \text{ årshøner} * 1,5 \% = \mathbf{219.612 \text{ kr.}}$
(Ved omregning af hønniker til høns der som tidl. taget udgangspunkt i antal DE).

Det anses således for at være proportionelt at bruge 219.612 kr. til opfyldelse af BAT i relation til ammoniakemission.

Ovenstående tiltag medfører via beregning i det elektroniske ansøgningssystem⁸ en emissionsgrænseværdi for ammoniak for bedriften på **ca. 7.247 kg N.**

Dette emissionsniveau sammenholdes med den beregnede teoretiske emissionsgrænseværdi jf. vejledning fra Miljøstyrelsen.

Beregning af emissionsgrænseværdi for ammoniak med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning (baseret på 05/06 normer):

Den samlede bedrift

Emissionsniveau⁹ = antal DE * 166,2 årshøner/DE * emission kg N/årshøne

Eksisterende stalde med bure med gødningsbånd

Høns antal DE = 634,19 DE.

Emissionsværdien er 5,71 kg N/100 årshøner.

(Der er ingen vejledende emissionsgrænseværdier for hønniker. Emissionen for disse fastlægges ud fra beregning i husdyrgodkendelse.dk med normfodring og 3 ugentlige udmugninger)

⁷ Jf. Råprotein i foder til æglæggende høner, TB, 17.05.2011 og Resumé af undersøgt miljøteknologi til husdyrbrug med fjerkræ med konventionel produktion af - slagtekyllinger - buræg - skrabeæg - æg fra fritgående høner, MST, maj 2011

⁸ Beregnet d. 16. juni 2011.

⁹ Jf. Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg - omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 31. maj 2011

Emissionen for den samlede produktion bliver:

634,19 DE * 166 årshøner/DE * 5,71 kg N/100 årshøner = 6.011 kg N	
Hønniker aflæst i husdyrgodkendelse.dk	<u>1.676 kg N</u>
Sum	7.687 kg N

Kommunens vurdering

Det er vurderet, at et emissionsgrænse niveau for ammoniak på den samlede bedrift på 7.247 kg N er BAT, da det er vurderet, at det vil være proportionelt at indføre fodertilpasning ift. råprotein og at øge antallet af ugentlige udmugning til 3.

Ad 3. Ansøgers valgte teknikker/teknologier til overholdelse af BAT for ammoniak.

Ansøger har med udgangspunkt i de eksisterende og nye staldindretninger valgt at anvende følgende teknologier til opfyldelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak:

- **Berigede bure**
- **163 g råprotein/kg i gennemsnit for høns,**
- **145 g råprotein/kg i gennemsnit for hønniker,**
- **3 ugentlige udmugninger og opbevaring i gødningshus.**

Dette giver en samlet emission fra anlægget på **6.402 kg N**. Altså et væsentligt lavere niveau end krævet.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er vurderet opnåelig ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige indretnings-, drifts- og egenkontrolvilkår til disse teknikker og teknologier i godkendelsen. Dette betyder konkret for denne godkendelse, at der er stillet vilkår om maksimalt indhold af råprotein i foderet og egenkontrolvilkår hertil, samt drifts- og egenkontrolvilkår til udmugningssystemet.

3.7.2 Fosfor og anvendelse af BAT

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger overfor de dertil svarende omkostninger.

Miljøstyrelsen vurderer i den forbindelse, at yderligere krav til begrænsning af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier, og at det hverken i miljøøkonomisk eller proportionalitetsmæssig henseende er hensigtsmæssigt at prioritere en yderligere begrænsning af fosfor på bekostning af begrænsningen af ammoniakemissionen.

Tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne kan reduceres enten ved anvendelse af foderteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller ved separeringsteknikker, der medfører at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til anden side. Jf. udmeldinger fra Miljøstyrelsen er separeringsteknikker ikke relevante at inddrage ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, da teknikken ikke vil være til rådighed for alle indenfor branchen grundet problematikker omkring afsætning.

På baggrund af dette baseres fastlæggelse af grænseværdien for fosfor ud fra optimering af fosforudnyttelsen hos fjerkræ, da denne teknik vurderes at være omkostningsneutral. Niveauet kan opnås med en kombination af fasefodring, brug

af mikrobielt fytase, brug af mineralske fosforkilder med høj fosfortilgængelighed og valg af basisfodermidler med lavt indhold af fosfor.

Fastlæggelse af grænseværdien for fosfor er gennemført, som det fremgår af nedenstående, og der er fulgt tilnærmelsesvis samme fremgangsmetode som ved fastlæggelse af emissionsgrænseværdi for ammoniak:

Beregning af grænseværdi for fosfor med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning:

Jf. "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg – omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", Miljøstyrelsen, Maj 2011, vil følgende grænseværdier for fosfor i husdyrgødningen kunne anvendes ved vurdering af anvendelse af BAT.

De vejledende niveauer er som følger:

- 25,7 kg P/DE i husdyrgødning ab lager svarer til 36 kg P/ha ved udbringning med 1,4 DE/ha på ansøgers samlede godkendte areal.

I den ansøgte drift bliver grænseværdien for den maksimale mængde fosfor i husdyrgødningen på: $25,7 \text{ kg P/DE} * 702,83 \text{ DE} = \mathbf{18.063 \text{ kg P produceret}}$. (I ovenstående beregning er det forudsat, at fosforindholdet i gødningen fra hønniker er sammenligneligt med indholdet i gødningen fra hønsene målt pr. DE)

Denne grænseværdi ligger desuden på det niveau, der betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT i henhold til BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion for høner til ægproduktion omfattet af IPPC-direktivet.

Kg P/DE i relation til BAT og proportionalitet

I udkastet til teknologibladet for fosfor for æglæggende høner¹⁰ er der beskrevet 2 niveauer af fosfor i foder, nemlig 4,9 og 4,2 g P/kg foder, hvor niveauet på 4,9 kg P/kg foder svarer til BREF-niveauet, og niveauet på 4,2 kg P/kg foder ligger under anbefalingen jf. BREF-dokumentet.

Jf. teknologibladet anbefales niveau 1 (4,9 g) til burhøns, mens niveau 2 (4,2 g) kun anbefales anvendt ved alternativt hønsehold.

Niveauet 4,9 g P/kg foder opnås med anvendelse fasefodring, tilsætning af fytase (100 %) og brug af mineralske fosforkilder med høj fosfortilgængelighed. Niveauet kan anvendes uden meromkostninger jf. Miljøstyrelsens vurderinger i teknologibladet.

Der er ingen tilgængelige oplysninger om anbefalinger til hønniker. Ved beregning i ansøgningssystemet giver et fosforniveau på 4,9 g P/kg foder ved den ansøgte produktion på 634,19 DE høns, samt normtal for 68,64 DE hønniker, en samlet årlig fosformængde i fjerkrægødningen på 18.766 kg.

Dette svarer til $18.766 \text{ kg P}/702,83 \text{ DE} = 26,7 \text{ kg P/DE}$

¹⁰ Fosforindhold i foder til æglæggende høner, Teknologiblad, Miljøstyrelsen, 16.05.2011

Dvs. fosforniveauet ligger 1,0 kg P/DE over den vejledende grænseværdi jf. Miljøstyrelsen. Der er imidlertid ingen omkostningsneutrale, gennemafprøvede og driftssikre teknikker/teknologier, der kan peges på til at nedbringe fosforindholdet i gødningen.

Det er således vurderet, at BAT for den ansøgte produktion er fasefodring med et gennemsnitligt fosforniveau på 4,9 g P/kg foder til høns og 7,0 g P/kg foder til hønniker, samt 100 % fytase tilsætningen. Disse fodertiltag vurderes at være omkostningsneutrale.

Ansøgers valg

Ansøger har valgt at binde sig fast på fasefodring med et gennemsnitligt fosforniveau på 4,9 % til høns og 7,0 % til hønniker, samt 100 % fytase tilsætning.

Kommunens samlede BAT-vurdering for fosfor.

Ansøger har valgt at anvende teknologier til efterlevelse af kommunens fastsatte grænseværdi for fosfor. Det er kommunens vurdering, at de anvendte teknikker vil være omkostningsneutrale. Omkostningerne ligger dermed under 1,5 % af de samlede produktionsomkostninger for husdyrbruget, også set i sammenhæng med det fastsatte BAT-krav til ammoniakfordampningen.

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse fosforudledningen fra husdyrholdet, og der er indført BAT i det omfang at kommunen har vurderet det proportionelt i det konkrete tilfælde.

Da de valgte fosforniveauer svarer til ansøgningssystemets normer er det vurderet unødvendigt at sætte vilkår om niveauerne.

3.7.3 Nitrat og anvendelse af BAT

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at husdyrgødning fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgangning af den faste fraktion af husdyrgødningen.

Efter kommunens vurdering er en stor del af de ovenstående virkemidler allerede implementeret i landbrugsdriften via Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat regler for hvor meget, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning.

Separation af husdyrgødning er ikke vurderet værende BAT, da miljøeffekten er betinget af, at den faste del kan afsættes og dermed ikke udbringes på arealerne, og teknologien vurderes at være relativt dyr opgjort pr. kg. reduceret N set i forhold til allerede gennemførte virkemidler jf. generel lovgivning.

Samlet er det vurderet, at bedriften ved at følge bekendtgørelsens krav lever op til BAT med henblik på begrænsning af nitrat udvaskningen.

3.7.4 Forbrug af vand og energi

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af forholdene på den enkelte ejendom og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra Miljøstyrelsens side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet BAT, at sætte staldene i blød inden rengøring, at rengøre stalde og inventar med højtryksrensning efter hver produktionscyklus, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkenipler over trug.

Det vurderes, at bedriften lever op til BAT for så vidt angår energi og vand idet:

- Der er datalogning af vandforbrug og daglig kontrol af drikkenipler.
- Der er frekvensstyret ventilation. Ventilationssystemer er computerstyret, så strømforbruget minimeres efter udendørstemperatur, staldbelægning m.m.
- Der er regelmæssig rengøring af ventilationssystemet.
- Der anvendes lavenergibelysning, samt lysstyring og lysdæmpning.
- Hvor det er muligt tørrenses staldene med trykluft.

Alle disse tiltag er fastholdt i vilkår 1.

3.7.5 Management

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Management handler om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af husdyrbruget.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov. Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger i relation til management:

- Der er løbende E-kontrol over produktion og foderforbrug, vandforbrug, samt kølerumstemperatur.
- Der bliver årligt udarbejdet gødningsplan og -regnskab, samt sædskifteplaner.
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr.

Disse tiltag er fastholdt i vilkår eller i gældende lovgivning.

Der er stillet vilkår om, at alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen, hvilket vil være med til at sikre, at godkendelsens vilkår bliver overholdt og fulgt.

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften med de angivne forhold omkring staldindretning, foder, opbevaring og behandling af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt efterlevelse af stillede vilkår, lever op til BAT-niveauet indenfor området management.

3.7.6 Støj og lugt

Forhold omkring gener i relation til støj og lugt, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold, og der er ikke fastsat branchespecifikke grænseværdier for disse parametre.

Med god vedligeholdelse og rengøring af ventilations- og udmugningsanlæg er risikoen for støjgener minimale. Den hyppige udmugning og opbevaringen af gødningen i gødningshus minimerer risikoen for væsentlige lugtgener. Samtidigt er bedriften beliggende med god afstand til naboer. Nærmeste naboer ligger ca. 600 meter nord for bedriften og dermed vil vinden kun sjældent føre støj og lugt direkte mod denne nabo.

Det er vurderet, at den ansøgte bedrift lever op til BAT med de valgte tiltag i form af hyppig udmugning, god vedligeholdelse- og rengøringsstand.

3.7.7 Udbringning af gødning

Ammoniakfordampningen ved udbringning i marken kan reduceres med teknikker, der sørger for, at gødningen hurtigt kommer ned i jorden.

For så vidt angår anvendelse af BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af Husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT. De gældende regler omfatter, hvornår og hvordan husdyrgødningen må udbringes, og flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse tilførslen af gødning efter afgrødernes behov for næringsstoffer og på et tidspunkt, hvor afgrøderne optager næringsstofferne mest optimalt. Desuden skal risikoen for forurening af omgivelserne reduceres ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre arealerne gødning, hvis de skrånede eller støder direkte op til vandløb. Det er

samtidig BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødning således, at risikoen for lugtgener minimeres.

En del af disse tiltag er som nævnt dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om Jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Der er fra Miljøstyrelsen ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænser for nitrat og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, da de generelle regler er vurderet tilstrækkelige til efterlevelse af BAT.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at der ikke er grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødningen.

3.7.8 Samlet vurdering af anvendelse af BAT

Guldborgsund Kommune vurderer med udgangspunkt i de gennemførte beregninger og vurderinger, at anvendelse af BAT med hensyntagen til tekniske muligheder og med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet er overholdt. Ved denne vurdering er der således taget hensyn til husdyrbrugets type og størrelse. Det fremgår af beregningerne i denne godkendelse, at kommunen har vurderet, at det vil være proportionelt at leve op til en maksimal ammoniakemission fra stald og lager svarende til 7.247 kg N. Proportionalitetsbetragtningerne er lavet med udgangspunkt i hvad meromkostningerne (kr. pr. reduceret kg N) vil være ved anvendelse af enkeltteknologier på staldafsnitsniveau.

For fosfor er der ligeledes vurderet på en grænseværdi for max. kg P/DE.

I sammenhæng med ovenstående er det vurderet, hvor meget omkostningerne til anvendelse af BAT vil være i forhold til de samlede meromkostninger for husdyrproduktionen på bedriften. Denne beregning fremgår af nedenstående:

Efterlevelse af krav til BAT i relation til ammoniak: 81.668 kr.

Efterlevelse af krav til BAT i relation til fosfor: 0 kr.

Der er således fastsat et beløb på 81.668 kr. til opfyldelse af BAT. Dette beløb vurderes at være proportionelt, da det er beregnet, at et proportionelt omkostningsniveau til opfyldelse af BAT for den pågældende produktion maksimalt må være 219.612 kr.

3.8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

En lang række af vilkår og forudsætninger, der skal overholdes for at begrænse bedriftens miljøpåvirkning, kan ikke kontrolleres ved øjeblikstilsyn.

Tilsynsmyndigheden kan således kun kontrollere disse forhold, hvis der løbende opsamles data og disse stilles til rådighed for til synet enten ved besøg på bedriften eller ved indsendelse til tilsynsmyndigheden.

Der er derfor stillet en række vilkår om egenkontrol, som ansøger er forpligtiget til at udføre, typisk i form af opsamling af data i logbøger m.m.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år.

Der er i vilkår krævet egenkontrol af / dokumentation for følgende forhold:

- Overholdelse af de valgte foderstrategier.
- Forbrug af el, vand og diesel.
- Logbog over de 3 ugentlige udmugninger,
- Logbog over service på ventilationsanlæg og øvrige mekaniske anlæg.
- Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald.

Det er Guldborgsund Kommunes vurdering, at den krævede egenkontrol sikrer muligheden for at kontrollere bedriftens overholdelse af forudsætningerne for denne miljøgodkendelse.

3.8.1 Beredskabsplan

Det er et lovkrav at der skal udarbejdes en beredskabsplan i forbindelse med miljøgodkendelsen. I den forbindelse skal det pointeres, at der ikke forventes et stort værk, men blot en kort oversigt, som viser, at landmanden har gennemtænkt de mest sandsynlige former for uheld og hvordan der bør reageres i de forskellige scenarier. Udarbejdelsen af beredskabsplanen skal også være med til at gøre det helt klart, at tilsynsmyndigheden ALTID skal orienteres om forureninger og have mulighed for at vurdere, om der skal træffes forholdsregler for at sikre miljøet mod yderligere skader som følge af forureningen.

Et væsentligt punkt i beredskabsplanen er således listen over hvem, der skal alarmes, hvornår og hvordan. Dette er yderligere uddybet i vilkår.

Den væsentligste funktion af beredskabsplanen er, at den skal give udefra kommende, f.eks. brandfolk, et hurtigt overblik over ejendommen. Om der f.eks. er trykflasker (f.eks. i forbindelse med svejseanlæg, varmekanon el.lign.), som skal nedkøles, om der er olietanke, der skal sikres, om der er kloakker, der skal sikres mod udstømmende olie og / eller forurenede slukningsvand osv.

Der er således sat detaljerede krav til beredskabsplanens indhold. Beredskabsplan i henhold til vilkårene skal foreligge umiddelbart efter denne miljøgodkendelse træder i kraft.

Der er indsat vilkår om, at beredskabsplanen skal forefindes på ejendommen, således at den umiddelbart kan findes af evt. redningsmandskab, samt at alle ansatte er bekendtgjort med dens placering og indhold. Derudover er der sat vilkår om, at planen jævnligt (min. 1 gang årligt) gennemgås og justeres, hvis der er sket ændringer.

Der er stillet vilkår om, at hvis der forefindes ansatte på ejendommen, som ikke taler og forstår dansk, skal beredskabsplanen forefindes på et sprog, de forstår og taler. Dette vilkår er stillet for at forhindre, at der ved pludselig opståede uheld, ikke er personale, som kan læse planen og agere i henhold til dens indhold.

3.9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Det er et lovkrav, at der skal udfærdiges en nedlukningsplan for bedriften inden denne lukkes ned.

I forbindelse med nedlukning af produktionen er der således stillet vilkår om, at der skal fremsendes en nedlukningsplan til kommunen inden nedlukningen iværksættes.

Som ved vilkåret om beredskabsplan er der ikke krav om en stor plan, men nærmere en kort orientering til tilsynsmyndigheden. Orienteringen skal indeholde oplysning om:

- hvornår dyreholdet ophører,
- hvad der skal ske med den sidste husdyrgødning,
- gødningsopbevaringsanlæggene efterfølgende skal udlejes eller om brugen helt ophører – det sidste er specielt relevant for beholdere omfattet af 10 års beholderkontrol eller omfattet af krav om fjernelse ved endt brug,
- driften af jorden fortsætter eller om jorden bortforpagtes,
- staldene rengøres og tages ud af brug, eller om de udlejes osv.

3.10 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.10.1 Alternative løsninger

Da der ikke sker nogen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med udvidelsen er der ikke set på alternative løsninger.

3.10.2 0-alternativ

Hvis udvidelsen ikke gennemføres vil det inden for en kort årrække ikke længere være muligt at opretholde en rentabel produktion på ejendomme.

Det er Guldborgsund Kommunes vurdering, at den ønskede udvidelse er en naturlig struktur tilpasning, som kan gennemføres uden væsentlige miljøpåvirkninger og som bør understøttes.

4 HØRINGER

Høring

Udkastet til miljøgodkendelse har været i forhøring hos ansøger, samt ansøgers konsulent fra den 6. juni til d. 20. juni. Under høringen er der foretaget mindre tekstrettelser.

Efterfølgende har det tilpassede udkast til miljøgodkendelse været i høring hos ansøger, dennes konsulent og øvrige parter i perioden den 21. juni til den 2. august 2012. Øvrige parter er udpeget som de nærmeste naboer, som eventuelt kan blive berørt af, at dyreholdet udvides. Omfanget af høringsparter i området omkring ejendommen er udvalgt på baggrund af en beregnet lugtkonsekvensafstand på ca. 875 meter.

Høringen gav ikke anledning til ændringer i afgørelsen.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt ændrede forhold for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af husdyrbruget.

Ved overholdelse af vilkårene i godkendelsen, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de § 3 områder, der ligger op til udbringningsarealerne, ikke vil blive påvirket målbart i negativ retning.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, at Bat ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet.

6 BILAG

1. Situationsplan
2. Kort med arealer
3. Tilstrækkelig kapacitet
4. Ressourcevurdering Idestrup Vandværk
5. Naturnotat